DOMSTOLENS DOM
av den 22 januari 1976*

I mål 60/75

har Pretore di Bovino till domstolen gett in en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 177 i EEG-fördraget i tvisten mellan

Carmine Antonio Russo

och

Azienda di Stato per gli interventi sul mercato agricolo (AIMA) (statligt organ för intervention på jordbruksmarknaden).

Begäran avser tolkningen av bestämmelserna i rådets förordning nr 120/67 av den 13 juni 1967 om den gemensamma organisationen av marknaden för spannmål (EGT s. 2269, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå).

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden R. Lecourt, avdelningsordförandena R. Monaco och H. Kutscher samt domarna A. M. Donner, J. Mertens de Wilmars, M. Sørensen och Mackenzie Stuart,

generaladvokat: G. Reischl,
justitiesekreterare: A. Van Houtte,

meddelar följande

dom

DOMSKÄL

1 Genom beslut av den 2 maj 1975, som inkom till domstolen den 7 juli 1975, har Pretore di Bovino enligt artikel 177 i EEG-fördraget ställt frågor om

* Rättegångsspråk: italienska.

tolkningen av rådets förordning nr 120/67 av den 13 juni 1967 om den gemensamma organisationen av marknaden för spannmål (EGT s. 2269).

Dessa frågor har uppkommit i samband med en skadeståndstalan som väckts av en italiensk producent av durumvete mot det statliga interventionsorganet på jordbruksmarknaden (AIMA).

Producenten påstår att han lidit skada genom AIMA:s verksamhet, som består i att man på världsmarknaden köper upp betydande mängder durumvete och sedan säljer det till italienska pastatillverkare till priser som ligger betydligt under inköpspriset och även under det interventionspris som fastställts i enlighet med bestämmelserna om den gemensamma organisationen av marknaden för spannmål.

2 Syftet med denna åtgärd, som vidtogs inom ramen för den italienska regeringens inflationsbekämpande politik, var att tillgodose pastaindustrins behov till priser som säkerställde produktionens lönsamhet trots de maximipriser som fastställts för de färdiga produkterna i parti- och detaljhandelsledet.

Åtgärden vidtogs under en tid då priserna på världsmarknaden var betydligt högre än de priser som fastställts i enlighet med gemenskapsbestämmelserna och då all export till tredje land av durumvete, som det produceras för lite av i gemenskapen, hade förbjudits.

Det framgår av handlingarna, å ena sidan, att AIMA:s återförsäljningspris till pastaindustrin låg på ungefär 13 000 lire per 100 kilo, dvs. under riktpriset på ungefär 16 400 lire och även under interventionspriset på 15 000 lire och, å andra sidan, att det pris som sökanden vid den nationella domstolen erhöll för en mängd durumvete som såldes i januari 1975 var 17 000 lire per 100 kilo.

3 Den nationella domstolens två första frågor går huvudsakligen ut på om det är förenligt med den gemensamma organisationen av marknaden för spannmål att en medlemsstat köper upp durumvete på världsmarknaden och sedan säljer det till priser som ligger under inköpspriset, och även under interventionspriset.

Den tredje, fjärde och femte frågan gäller de enskilda näringsidkarnas situation i händelse av otillåten inblandning från statens sida i den gemensamma marknadsorganisationens prisbildningssystem och vilka konsekvenser

det får när en sådan intervention leder till en kränkning av näringsidkarnas rättigheter enligt gemenskapsbestämmelserna.

4 Dessa frågor har ställts med anledning av statens icke tvingande intervention på spannmålsmarknaden, vars syfte inte var att direkt påverka prisbildningen på den marknaden, utan att bromsa prisstegringen i konsumtionsledet för vissa födoämnen som är framställda av durumvete.

5 En sådan intervention på jordbruksmarknaden av en medlemsstat är förenlig med den gemensamma organisationen av marknaden för spannmål endast om den inte äventyrar denna organisations målsättning eller funktion.

Ett av marknadsorganisationens viktigaste syften är att tillförsäkra producenterna ett pris som ligger kring riktpriset, och detta syfte äventyras när det statliga organets verksamhet är av sådan art att den påverkar marknadsvillkoren så att priserna tenderar att sjunka under denna nivå.

Därför måste slutsatsen dras att det är oförenligt med den gemensamma organisationen av marknaden för spannmål att en medlemsstat köper upp durumvete på världsmarknaden och sedan säljer det på gemenskapsmarknaden till ett pris som ligger under riktpriset.

6 Detta förhållande innebär emellertid inte att en producent kan hävda att han lidit skada, om han har sålt sina varor till ett pris som överstiger riktpriset, och således har uppnått de fördelar som eftersträvas genom förordningen.

En enskild producent kan med stöd av gemenskapsbestämmelserna kräva att det inte läggs några hinder i vägen för att han skall få ut ett pris som ligger nära riktpriset och som i varje fall inte ligger under interventionspriset.

Förordning nr 120/67 är just till för att skydda utvecklingen av gemenskapens jordbruksproduktion mot prissvängningarna på världsmarknaden och därigenom tillförsäkra jordbruksbefolkningen en skälig levnadsstandard samt stabilisera marknaderna genom gemenskapsavgifter och -bidrag som skyddar den gemensamma jordbruksmarknadens funktion mot riskerna på världsmarknaderna.

7 Syftet med denna förordning är alltså inte att garantera berörda parter rätten att dra nytta av konjunktursvängningarna när världsmarknadens prisnivå ligger högre än den nivå som anses önskvärd för att den gemensamma marknadsorganisationens mål skall kunna förverkligas.

Följaktligen kan en enskild producent av jordbruksvaror inte påstå att han enligt gemenskapsrätten lidit skada om det pris han faktiskt har erhållit på marknaden överstiger riktpriset.

8 Det ankommer på den nationella domstolen att, med hänsyn till omständigheterna i varje enskilt fall, fastställa om den enskilde producenten har lidit en sådan skada.

9 Om en sådan skada har uppstått i strid med gemenskapsrätten, åligger det staten att gentemot den förfördelade parten bära konsekvenserna av detta, inom ramen för nationella rättsregler om statens ansvar.

Rättegångskostnader

De kostnader som förorsakats den italienska regeringen och kommissionen, som har inkommit med yttrande till domstolen, är inte ersättningsgilla.

Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

– angående de frågor som genom beslut av den 2 maj förts vidare av Pretore di Bovino – följande dom:

Bestämmelserna i förordning nr 120/67 av den 13 juni 1967 om den gemensamma organisationen av marknaden för spannmål skall tolkas på följande sätt:

a) **Att en medlemsstat köper upp durumvete på världsmarknaden och sedan säljer det på gemenskapsmarknaden till ett pris som ligger under riktpriset är oförenligt med den gemensamma marknadsorganisationen.**

b) **En enskild producent kan med stöd av gemenskapsbestämmelserna kräva att det inte läggs några hinder i vägen för att han skall få ut ett pris som**

ligger nära riktpriset och som i varje fall inte ligger under interventionspriset.

c) **Om en enskild producent lidit skada genom att medlemsstaten intervenerat i strid med gemenskapsrätten, åligger det staten att gentemot den förfördelade parten bära konsekvenserna av detta, inom ramen för nationella rättsregler om statens ansvar.**

Lecourt Monaco Kutscher

Donner Mertens de Wilmars Sørensen Mackenzie Stuart

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 22 januari 1976.

A. Van Houtte
Justitiesekreterare

R. Lecourt
Ordförande